

ЯЗОН ООД
гр. Добрич, ул. „Независимост” 14, тел. / факс 058 603 457

ДОКЛАД

МЕЖДИННА ОЦЕНКА

НА

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

НА ОБЩИНА ВЕНЕЦ 2007-2013 Г.

Изготвен от екип на „Язон” ООД , гр. Добрич,
ръководител – Галина Митева

Декември 2011 г.

Съдържание

	Стр.
1. Въведение	4
2. Методика- описание на използвания при оценката подход и описание на извършените изследвания, както и на източниците на данни и информация	6
3. Основни компоненти на оценката	10
3.1. Преглед на предходни оценки на публичните инвестиции на територията на общината	10
3.2. Оценка на изпълнението на ОПР	10
3.3. Оценка на стратегията на ОПР	14
3.4. Оценка на координацията на ОПР	16
4. Заключение	18
5. Препоръки	20
6. Приложения	21

**Междинна оценка за изпълнение на
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕНЕЦ 2007 – 2013 Г.**

Използвани съкращения

ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МО	Междинна оценка
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МСП	Малки и средни предприятия
НПО	Неправителствени организации
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НСИ	Национален статистически институт
ОБ	Общински бюджет
ОП	Оперативни програми
ОПК	Оперативна програма „Конкурентноспособност”
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие”
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОСР	Областна стратегия за развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПРОПР	Програма за реализация на Общинския план за развитие
РПР	Регионален план за развитие
СКФ	Структурни и Кохезионен фонд
SWOT – анализ	Анализ на силни и слаби страни, възможности и заплахи
УО	Управляващ орган

1. Въведение

Общинският план за развитие на община Венец представлява стратегически документ за развитие на общината, обхваща периода 2007 - 2013 г. и е разработен на основание чл. 14 от Закона за регионалното развитие. Планът определя стратегията за развитие в посочения период, съдържа средносрочните цели и приоритети за развитието на община Венец, както и оценка на финансовите ресурси, необходими за решаване на проблемите и подобряване качеството на живот в общината.

Съгласно ЗРР (чл. 30, 31) стратегическите планове подлежат на наблюдение и оценка с оглед постигане на ефективност и ефикасност на планирането, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на развитието. Чл. 33 на ЗРР регламентира извършването на междинна оценка на изпълнението на плановете, и в частност на ОПР. В обхвата на Междинната оценка влизат оценка на изпълнението, релевантност на стратегията и капацитет за координация.

Целите на тази оценка са да подпомогне управлението и наблюдението на ОПР.

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на договор за услуга, сключен между Община Венец и „Язон” ООД за „Изготвяне на Междинна оценка на Общинския план за развитие на община Венец” .

Основни изводи и препоръки:

- Постигнат е напредък в изпълнение на Общинския план за развитие на Община Венец за периода 2007-2013 г. Публичните инвестиции възлизат на 24 546 836 лв. Те се формират най-вече от привлечени безвъзмездни средства по проекти, за които общината е кандидатствала на състезателен принцип. Отнесени към населението на общината (6033 души – преброяване към 01.02.2011 г) , те възлизат на 4068, 65 лв./човек, което е добро постижение.
- Общината работи приоритетно за подобряване на инфраструктурата, като преизпълнението на финансовия план по цел 2 на приоритет 1 е 168,3 %.
- Органите на местно самоуправление са ангажирани с изпълнението на Плана. Недостатъчна е активността на структурите на гражданското общество и на бизнеса.
- Необходимо е активизиране на проектната готовност и партньорствата в изпълнение на мерките, насочени към интегриране към областната система на пазара на труда и създаването на по-добра бизнес-среда.
- В края на 2011 г. община Венец управлява средства по проекти, които превишават 4 пъти общия размер на общинския бюджет. Публичните средства са насочват към решаване на съществени нужди и проблеми. Средства се управляват законосъобразно, проверките от страна на УО на ОП и Сметна палата не констатира съществени нарушения.
- ОПР на Община Венец, разработен през 2006 г., се реализира при променени условия. Националните ангажименти, поети по изпълнение на новата стратегия на ЕС „Европа 2020” следва да се конкретизират за община Венец и да се приложи система за годишното им измерване.
- За отчитане напредъка в изпълнението на ОПР се препоръчват годишни прегледи, при които да се отразяват резултатите чрез количествени и качествени индикатори, посочени в ОПР и допълнително разработени за целите на мониторинга
- Процесът по укрепването на административния и експертния капацитет за планиране, наблюдение и координиране на ОПР в партньорство с бизнеса и НПО е желателно да продължи, за да се реализира успешно политиката за регионално развитие на територията на Община Венец и привличането на безвъзмездни средства от източници, алтернативни на общинския бюджет.

2. Методика - описание на използвания при оценката подход и описание на извършените изследвания, както и на източниците на данни и информация

При избора на методи за осъществяването на оценката бяха използвани Насоките на Европейската комисия, описани в Инструмент за оценка на социално-икономическото развитие EVALSED и Работен документ на ЕК № 5 „Индикативни насоки върху методите за оценка: оценка по време на програмния период”.

Основната функция на МО е препрограмирането - промяната на плановия документ въз основа на оценката на първите резултати от неговото изпълнение, подобряване на самия план и на отделни негови части. МО има ограничени възможности за оценка на въздействията, тъй като не само има изместване на проявлението на въздействията във времето, но и самата интервенция не е приключила. Затова екипът си постави за цел изготвянето на документ с изводи и препоръки за актуализация на ОПР с оглед на оставащото време за неговата реализация.

Изборът на методология на междинната оценка се основава на структуриран и систематичен подход при събиране, анализиране и представяне на информацията и може да бъде обобщен по следния начин:

1. Избор на логика на интервенцията;
2. Разработване на оценителна методика;
3. Събиране и оценка на първоначални данни;
4. Събиране на подробна информация посредством анкетиране
5. Оценка на основните количествени и качествени данни.

След възлагане на дейността беше определена първичната информация, която е необходима да бъде събрана и анализирана. Дейността включваше преглед на документацията по поръчката и оценка на наличната информация. В тази фаза се извърши определяне на обхвата и ограниченията на МО на ОПР. В края на фазата се изготви встъпителен доклад, който беше представен на Възложителя за одобрение. Този встъпителен доклад специфицира работната програма за изготвяне на междинната оценка и детайлизира методически и емпирични подходи при подготовката и.

При изготвянето на МО се приложи подход на комбиниране на външна експертна оценка и консултиране със заинтересованите страни – администрация, социално-икономически партньори, общински съветници, кметове на населени места.

Методите на изпълнение на МО бяха:

- Работа на терен – анкетиране, интервюиране, срещи и консултации:
 - Анкетиране на кметовете на изборна длъжност в общината, служители и общински съветници, директно ангажирани в планирането и изпълнението на ОПР и оценка на актуалността на стратегията на ОПР
 - Консултация с представители администрацията за създадената система за изпълнение, наблюдение и контрол върху ОПР и за координация при изпълнение на целите на ОПР.
- Работа с документи – подбор, съпоставяне, анализ, оценка и екстраполация, синтез:
 - Документална оценка на изпълнението на ОПР и преглед на всички съпътстващи документи на Община Венец, които допринасят за изпълнението на Плана за развитие
 - Анализ на средата, преглед и оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ОПР, оценка на изпълнението на целите и оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси.

Критерии за междинна оценка за изпълнението на ОПР

Методическият инструментариум на междинната оценка включва използването на определени критерии за оценка, които характеризират потенциала за реализация и качеството на резултатите при изпълнението на Общински план за развитие на Община Венец 2007 – 2013 г.:

- Стратегическо съответствие и хармонизация с целите и приоритетите на политиката за регионално и местно развитие за текущия планов и програмен период;
- Нормативно съответствие с принципите, правилата и стандартите за планиране на регионалното развитие, залегнали в националното законодателство за регионалното развитие;
- Отразяване на промените в социално-икономическия профил на общината за наблюдавания период след 2007 г.;

**Междинна оценка за изпълнение на
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕНЕЦ 2007 – 2013 Г.**

- Постигнати резултати, въздействие и цялостна ефективност на досегашното изпълнение на ОПР;
- Ефективно и ефикасно използване на ресурсите за развитие на територията на общината;
- Политическа и социална ангажираност, административен и институционален капацитет за прилагане на политиката за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие;
- Устойчивост на постигнатите желани ефекти

Междинната оценка обхваща периода 2007 - 2011 г., като анализите, констатациите и експертните преценки се отнасят до тенденции или ключови и характерни за периода факти и данни, без да се достига до детайли по години или по отделни компоненти на икономическите, социалните и екологичните сектори.

Липсата на наблюдение на ОПР по индикатори, определени в самия план за развитие, не осигурява достатъчна база за изготвяне на Междинна оценка, затова съгласно техническото задание, междинната оценка е направена въз основа на предварително дефинирани критерии за оценка на изпълнението на ОПР, които определят качеството и степента на изпълнение на целите и приоритетите.

Използвани са описателни формулировки като рамкови качествени критерии за описание на напредъка по отношение на изпълнението на целите и приоритетите на Общинския план за развитие, така както са определени в ОПР, в контекста на целите и приоритетите на националната и европейската политика за сближаване.

Критерий за оценка	Определение
Обоснованост / съответствие и съгласуваност/	Целите на ОПР съответстват ли на установените силни/ слаби страни и проблеми на общината?
Ефективност	Постигнатите резултати водят ли до изпълнение на поставените цели?
Ефикасност	Съответстват ли вложените материални, човешки и финансови ресурси на постигнатите резултати?
Полезност	Постигнатите резултати и вложените ресурси отговарят ли на поставените цели?
Устойчивост	Въздействието на постигнатите резултати стабилно ли е във времето?

**Междинна оценка за изпълнение на
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕНЕЦ 2007 – 2013 Г.**

По време на междинната оценка не бяха срещнати трудности в процеса на работа, като Възложителят и неговите представители оказаха пълна подкрепа за осигуряване на необходимата информация и документи, касаещи предмета на оценката. Представители на общинска администрация, на кметовете на населени места и общински съветници отговориха на предоставената анкетна карта и участваха в проведената среща и консултации с оглед изготвянето на междинната оценка на ОПР.

Основни източници на информация за МО на ОПР :

- ◆ Общински план за развитие /ОПР/ на Община Венец (2007 – 2013 г.);
- ◆ Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на ОПР на община Венец;
- ◆ Актуализиран документ за изпълнение на Областна стратегия за развитие на Област Шумен 2011-2013
- ◆ Междинна оценка на ОСР
- ◆ Национална програма за реформи 2011-2015 г.
- ◆ Стратегия „Европа 2020”
- ◆ Официалните страници на УО на оперативните програми
- ◆ Текуща статистика на НСИ
- ◆ Методически указания за актуализиране на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие - 2009 година;
- ◆ Концепция за програмиране на развитието на Р България, приета от Съвета за развитие към МС, 8 юли 2010 г.
- ◆ Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН).
- ◆ Официалната страница на Европейския съюз

3. Основни компоненти на оценката

3.1. Преглед на предходни оценки на публичните инвестиции на територията на общината;

На етапа на разработването на общинския план за развитие не е извършена предварителна (ex-ante) оценка на неговото съответствие, въздействие и приложимост и до момента ОПР не е оценяван от гледна точка на изпълнение.

3.2. Оценка на изпълнението на ОПР:

Общинският план за развитие на Община Венец е разработен в рамките на проект за планиране на местното икономическо развитие по програма „Активни услуги на пазара на труда ”с помощта на консултанти от „Наймекс груп” ЕООД и е приет от Общински съвет през 2006 г. Той обхваща периода 2007-2013 г., като неговата структура и съдържание са съобразени с методическите указания на МРРБ от 2005 г. . Особеност на ОПР на община Венец е наличието на допълнителна глава, в която са изследвани възможностите за привличане на инвестиции в общината. С дефинирането на слабите страни на инвестиционната среда е обоснована и необходимостта от промени в политиката и нормативната рамка .

По мнение на 70 % от анкетиранияте участници в оценяване изпълнението на ОПР, **визията** е актуална и към настоящия момент.

ОПР съдържа 3 приоритета:

Приоритет 1. Създаване на условия за растеж, заетост и ограничаване на бедността.

Приоритет 2. Интегрирано развитие на селищните територии и повишаване привлекателността и качеството на живот в Общината.

Приоритет 3. Укрепване на институционалния капацитет на местно ниво и установяване на партньорство на регионално ниво.

На база досегашното изпълнение на ОПР може да се оцени, че планираните приоритети са значими и към настоящия момент. На такова мнение са анкетиранияте и участниците в проведената среща и консултациите. Тежестта в отговорите им е разпределена по приоритети, но с равни проценти (13%) върху икономическо развитие, инфраструктура и младежки дейности, следвани от земеделие (12%), здравеопазване (10%), образование и социални дейности (9%) и култура (6%). Логиката на оценката се подкрепя и от отговорите на анкетиранияте на въпроса, какъв е

**Междинна оценка за изпълнение на
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕНЕЦ 2007 – 2013 Г.**

основният проблем на населените места на община Венец (от общо 100 %) : липса на работа (19 %), следван от наличие на застаряващо население и липса на млади хора (по 17 %), ниско качество на живот (12%) и лоша инфраструктура (11 %).

Оценката на значимостта на приоритите за развитието на общината съвпада с действията на администрацията за решаването на основните проблеми на територията. Стратегическите цели на ОПР са конкретизирани в Програмата за управление на община Венец за срока на мандат 2007-2011 г. По този начин органите на местното самоуправление на общината се ангажирани с изпълнението на ОПР. За периода 2007-2010 г.общината успешно е приключила 10 проекта по 8 програми, на обща стойност 3 9269 20 лв. От 2011 г. в процес на изпълнение са 7 проекта на стойност около 15 700 000 лв., по 2 програми – ПРСР и ОПРР. 6 от проектите са инфраструктурни и целят подобряване качеството на живот в общината, 1 – към създаване на по-добра образователна среда в училище и разгръщане потенциала на децата.

Прави впечатление високата активност на общинска администрация при подготовката и кандидатстването с проекти, както и добрата успеваемост при условия на конкурентен избор. Налице е реалистичен управленски подход при избора на програми и проекти, плавно преминаване към управление на все по-големи проекти и минимизиране на риска, свързан с липсата на опит. Натрупаният административен капацитет за успешно прилагане на европейската политика за сближаване на местно ниво е добра основа да поемане на по-големи предизвикателства в управлението на безвъзмездни средства за решаване на насъщни местни нужди. Същевременно трябва да се предвиди възможност за допълнително кадрово обезпечаване и подкрепа на звеното за проекти, тъй като колкото повече проекти по едно и също време са в изпълнение, толкова по-голямо е натоварването, а с това и рискът да се допуснат грешки. Голямото предизвикателство при управлението на безвъзмездни средства е тяхното признаване като разход и възстановяването им от УО на съответните програми. Тази задача поставя пред сериозни изпитания хората, пряко ангажирани с управлението и отчитането на проектите. Те носят отговорността, често без да имат правомощия за оперативни решения, понякога работата им е затруднена от липсата на хоризонтални връзки между различните административни звена, пряко ангажирани с разработването или изпълнението на проекти. Преодоляването на административно-йерархичните слабости може да осигури ефикасност на общинските средства и ефективност в работата на специалистите.. В проектно-ориентираните общини, към които можем да

**Междинна оценка за изпълнение на
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕНЕЦ 2007 – 2013 Г.**

причислим и община Венец, е препоръчително разделянето на функциите „разработване” и съответно „изпълнение” на проекти. В противен случай колкото по-активно се работи по проекти, толкова повече расте натоварването, но също и рискът от грешки, което могат да се отразят неблагоприятно върху общинския бюджет .

Проследявайки динамиката на кандидатстване с проекти и успешното им реализиране, могат да се направят следните изводи за община Венец:

- ◆ очертава се тенденция на плавно нарастване на размера на привлечените средства по програми, като техният размер през 2011 г. превишава 4 пъти общия размер на общинския бюджет .
- ◆ привлечените средства се управляват законосъобразно, в проверките от страна на УО на ОП и Сметна палата не се констатира съществени нарушения
- ◆ отнесени към населението на общината (6033 души – преброяване към 01.02.2011 г) , регистрираните за периода 2007 – 2011 г. инвестиции на територията на община Венец, възлизат на 4068, 65 лв./човек
- ◆ високата активност на общинска администрация в изпълнението на целите на ОПР контрастира рязко на ниската активност на социалните партньори.

Горният извод се подкрепя от независими информационни източници, каквито са базите данни на бенефициенти по ПРСР, а именно - списъците на финансирани проекти по мерки 112, 121 , 311 и 312. В тях отсъства информация за икономически субекти със седалище на територията на община Венец, получили безвъзмездна помощ. Тези факти могат да бъдат обяснени с липсата на информация или на икономическа активност. Нужни са специални действия в партньорство към инвеститори, а също насърчаване на млади хора да стартират бизнес в общината, за да се преодолеят слабите страни – недостатъчно работни места, висока безработица и миграция в общината. Препоръчваме за тази цел да се използва създадената „Местна инициативна група” като инструмент за насърчаване на гражданската активност, включително и с предоставянето ѝ за управление на фонд, да се приложат на практика резултатите от проект „Инициатива за развитие на публично-частните партньорства”, да се обърне внимание на изпълнението на мерките в специфична цел 1.1. „Създаване и развитие на привлекателна икономическа среда и бизнес климат” на Приоритет 1 в ОПР. По тези мерки към датата на междинната оценка няма отчетени никакви действия. В усилията за подобряване на бизнес средата като партньор би могло да се привлече ДДС

**Междинна оценка за изпълнение на
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕНЕЦ 2007 – 2013 Г.**

„Паламара”, влиянието на което върху развитието на общината е оценено с най-високите от групата отговори в анкетата– 88 %.

Анализът на изпълнението на ОПР спрямо Индикативната финансова таблица се базира на информация за проектите, изпълнявани от Община Венец с привлечени по оперативните програми средства и със собствен ресурс (Приложение 6). В обобщен вид изпълнението на ОПР по Приоритети е следното:

Приоритет	Планирани средства в лв.	Изпълнение към 2011 г. в %
Приоритет 1. Създаване на условия за растеж, заетост и ограничаване на бедността.	22 155 000	85,07
Приоритет 2. Интегрирано развитие на селищните територии и повишаване привлекателността и качеството на живот в Общината.	11 265 000	19,6
Приоритет 3. Укрепване на институционалния капацитет на местно ниво и развитие на партньорство на регионално ниво.	7 725 000	45,12

Високият процент на вложените в изпълнение на приоритет 1 средства се формира от добрата успеваемост на общината в привличане на средства за инфраструктурни проекти (специфична цел 2). Разпределението на привлечените и вложени в проекти средства регистрира най-ниски нива по специфична цел „Интегриране към областната система на пазара на труда» на Приоритет 2, и по специфична цел «Създаване и развитие на привлекателна за инвеститорите икономическа среда и бизнес климат» на Приоритет 1(Приложение 6). Активни и целенасочени действия на общината и местния бизнес в тази насока биха довели до положителна промяна в равнището на безработица и съживяване на икономическата активност.

Измерването на напредъка в изпълнението на ОПР става с индикатори. В ОПР на община Венец не са заложили изходни индикатори. В т.5 на ОПР „Процедури за мониторинг и оценка” е посочен списък с 20 индикатора, които обаче са примерни и не са използвани при разработването на система за отчитане изпълнението на ОПР. Липсата на опорни точки, спрямо които да става измерването на напредъка по ОПР на годишна база, не позволява да се оцени ефективността на постигнатото спрямо изходната ситуация през 2006 г., когато е разработван стратегическият документ. За да се компенсира този недостатък, в хода на извършване на Междинна оценка на ОПР на Община Венец експертите разработиха Матрица за измерване на годишния напредък на

изпълнението му (Приложение 7). Използването ѝ ще стандартизира процеса на наблюдение на ОПР. В Приложение 8 е представена системата от индикатори, използвани в ОСР на област Шумен, включването на които в ОПР ще позволи измеримост на процесите както на местно ниво, така и по вертикалата спрямо стратегически документи от по-висок ранг, включително и към европейската стратегия „Европа 2020“. Препоръчително е използването им при разработването на конкретни индикатори по приоритети и стратегически цели съгласно т. 5 „Процедури за мониторинг и оценка“ на ОПР. Ежегодното наблюдение на изпълнението на ОПР по индикатори, ще позволи обективна оценка на това изпълнение, на ефективността на интервенциите и на ефикасността на вложените средства.

3.3. Оценка на стратегията на ОПР:

ОПР на Община Венец, разработен през 2005 г., се реализира при променени условия. От 2007 г. България е страна – членка на ЕС и реализира кохезионната политика на Съюза. В страната действа нова институционална рамка, чрез която се управляват процеси по усвояване на СКФ, променено е законодателството, което представлява нормативна основа за изпълнение на ОПР.

Уместността на стратегическата част на ОПР към днешна дата беше тествана от гледна точка на:

1. Съответствие на SWOT анализа, целите и приоритетите на ОПР на потенциала, основните проблеми и нуждите на хората от общината

Видно от Приложение 10 анкетиранията по време на изготвяне на МО считат, че визията и приоритетите на ОПР са приемливи, а силните и слаби страни в *SWOT анализа* подлежат на актуализация. (Приложение 9).

2. Съответствие на ОПР на планове и политики от по-високо ниво

В стратегически аспект ОПР следва да отчете промените в европейското и националното законодателство и стратегическите насоки за развитие на общността, настъпили след приемането му през 2005 г. В Приложение 2 е видна съотносимостта на целите и приоритетите на ОПР както спрямо националните, така и спрямо тези на ЕС. Прави впечатление, че увеличаване добива на енергия от ВЕИ, както и намаляване дела на отпадналите преждевременно от училище стават стратегически за Европа до 2020 г. и актуализация на ОПР може да бъде потърсена в тази посока. В Приложение 3

е представена съотносимостта на визията, целите и приоритетите на ОПР и тези на ОСР на област Шумен и на РПР на Североизточен район.

При разработване на **Програма за изпълнение на ОПР до края на 2013 г.** е препоръчително да се работи с актуализираните варианти на документите от по-високо ниво, за да се постигне съгласуваност с техните цели и приоритети. Акцент следва да се постави на прилагането на принципа на устойчиво интегрирано развитие, като се търси съответствие със стратегическото ниво на съответните оперативни програми, по които община Венец е бенефициент. Задължителен елемент в актуализацията на ОПР е конкретизирането на действията на Община Венец по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, Рамковата Конвенция на ООН по изменението на климата, Конвенция на ООН за борба с опустиняването, станали част от българското законодателство, както и включването на ключовите индикатори за мониторинг на интеграцията на глобалните проблеми по околна среда в ОПР (Приложение 8).

С оглед повишаване конкурентноспособността на община Венец по сега действащите оперативни програми, както и за осигуряване на плавен преход за осъществяване на целите, заложи в документа „Европа 2020”, е препоръчително при актуализирането на ОПР да се вземат предвид и примерните предложения, посочени в Приложение 4.

Преглед на ОПР е необходим не само по отношение на стратегическата част на ОПР, но и в структурно отношение. Приложение 5 съдържа съпоставителен анализ на съществуващата структура на ОПР и препоръчаната от сега действащия Закон за регионално развитие. За да съответства ОПР на промените на национално ниво, той трябва да бъде актуализиран с акцент върху системата на изпълнение, мониторинг и контрол на общинския план за развитие.

3. Съответствие на средата, в която се осъществяват интервенциите на ОПР

От 2005 г., в която е разработен и приет Общинския план за развитие, в международен мащаб се развиха редица процеси, които оказват своето влияние върху актуалността му. Най-важните от тях са:

- Световната икономическа и финансова криза
- Глобализацията
- Демографските промени
- Изменението на климата

- Енергийният пазар
- „Европа 2020” – нов стратегически документ, който определя посоката на развитие на Европейския съюз до 2020 година

Горните фактори на промяната са подробно анализирани в Приложение 1. Въздействието им следва да бъде разгледано през призмата на техните ефекти върху територията на община Венец в средносрочен и дългосрочен план.

3.4. **Оценка на координацията на ОПР :**

1. По отношение на системата за наблюдение и контрол и прилагане принципа на партньорство:

В ОПР е разписана система за наблюдение и контрол за ефективното и ефикасното изпълнение на Общинския план за развитие. Функциите се извършват от **Работна група за наблюдение**, назначена със заповед на Кмета. Функциите по наблюдението обхващат:

- разглеждане и утвърждаване индикаторите за наблюдение на изпълнението на плана;
- периодичен преглед на постигнатия напредък по отношение на целите;
- анализиране резултатите от изпълнението на, мерките и степента на постигане на целите;
- разглеждане резултатите от междинната оценка;
- разглеждане предложения за преразпределяне на средствата по мерките
- предлагане на промени, свързани с постигане целите на ОПР

С оглед изискването на чл. 91 ал. 3 от Правилника за прилагане на ЗРР препоръчваме към горните задачи да се добави и:

- ежегодно подготвя доклад за изпълнението на плана, който Кметът внася в Общинския съвет;

Общинският съвет разглежда и одобрява годишните доклади и заключителния доклад за изпълнение на плана.

Съпоставката спрямо законовите изисквания показва, че :

- ◆ ОПР на Община Венец съдържа организационната структура за изпълнение, но няма конкретни правила и отговорности за включването на представители на заинтересованите страни и не е конкретизирана степента на участие на партньорите в различните функции.

**Междинна оценка за изпълнение на
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕНЕЦ 2007 – 2013 Г.**

- ◆ Годишните доклади по изпълнението на ОПР за 2009 и 2010 г. не са структурирани съгласно чл.91 ал. 8 на Правилника за прилагане на ЗРР.
- ◆ Няма информация за наличието на Работна група за наблюдение, която извършва мониторинга и годишната оценка на изпълнението на Плана..

В Устройствения правилник на общината са частично разписани задължения на администрацията, произтичащи от ЗРР. Търсенето на ресурси, разработването, координацията и изпълнението на проекти е поверено на Дирекция “Административно обслужване, проекти и инвестиции и ТСУ”. Статистиката за разработените и изпълнявани проекти говори за много добра работа на общинските служители, ангажирани в тези процеси.

Съществена е и ролята на общинските съветници. При подготовката на всеки проект се прави анализ на ползите и на тенденциите за развитие. Общинският съвет участва в процеса, като одобрява кандидатстването по дадена бюджетна линия и съфинансирането по конкретни проекти.

Динамичността на процесите и необходимостта от тяхното наблюдение с цел вземане на адекватни управленски решения налагат в състава на групата за наблюдение на ОПР да се привлекат общински съветници, представители на бизнеса и на НПО.

Съгласно действащата нормативна база (чл. 13 ал. 2 т. 7 от ЗРР) Община Венец трябва да приеме Програма за реализация на Общинския план за развитие, с която се конкретизират проектите за неговото изпълнение, съответните финансови ресурси и звената за изпълнение на проектите. За да се подпомогне този процес, в Приложение 11 е разработена Матрица на индикативна финансова таблица, която следва да бъде приемана преди или заедно с общинския бюджет.

2. По отношение на създадените механизми за събиране на данни по заложените в ОПР индикатори:

Към момента на изготвяне на Междинна оценка на ОПР няма действаща информационна система, която да осигурява данни за мониторинг и оценка. Тя трябва да използва индикаторите от ОПР и препоръчаните в Приложение 8. Независимо от разпоредбата на чл. 25 от ЗРР, създаването на единна информационна система за управление на регионалното развитие в национален мащаб е забавено.

3. *По отношение на мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР:*

Препоръчително е да се разпише цялостна процедура, конкретизираща системата за координация на ОПР, съвместните действия с представителите на заинтересованите страни, включително за осигуряване на информация и публичност.

4. *По отношение на мерките за постигане на необходимото съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми;*

Прегледът на целите и мерките на действащите към момента оперативни програми, анализът на допустимостта на община Венец да кандидатства по тях, както и фокусиране върху разработване на междуобщински проекти е част от дейността по актуализиране на ОПР, която ще позволи по-пълно съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми. Подходът включва и действия по интегриране на актуалните в община Венец планове и програми в ОПР и корелация с цели, резултати и въздействия между всички програми, за изпълнението на които Община Венец отделя ресурси.

4. Заключение (основни изводи):

По отношение изпълнението на ОПР:

- Междинната оценка за изпълнението на ОПР на община Венец за периода 2007-2013 г. показва, че публичните инвестиции, вложени за решаване на съществени нужди и проблеми на територията за периода 2007-2011 г., възлизат на 24 546 836 лв., формирани от привлечени безвъзмездни средства и от част от средствата за капиталови разходи. Отнесени към населението на общината (6033 души – преброяване към 01.02.2011 г.), те възлизат на 4068, 65 лв./човек . Това е много добро постижение за община Венец, която успява да решава проблеми на територията на общината чрез проекти, спечелени на основата на конкурентен подбор.
- Съществен е напредъкът в реализиране на Приоритет 1, цел „Развитие и модернизация на физическата инфраструктура» на ОПР. За подобряване качеството на живота в общината са вложени привлечени по програми средства в размер на 18 347 358 лв., което е преизпълнение на планираното с 168,3 %.

Междинна оценка за изпълнение на ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕНЕЦ 2007 – 2013 Г.

- ОПР изостава в изпълнение на мерките, насочени към интегриране към областната система на пазара на труда и създаването на по-добра бизнес-среда
- В края на 2011 г. община Венец управлява средства по проекти, които превишават 4 пъти общия размер на общинския бюджет. Средства се управляват законосъобразно, проверките от страна на УО на ОП и Сметна палата не констатира съществени нарушения. Тези резултати са следствие от изграден административен капацитет и активно местно самоуправление в реализиране на политиката за регионално развитие
- В ОПР не са заложили изходни индикатори, което затруднява измерването на напредъка в изпълнението на Плана за развитие

По отношение стратегията на ОПР:

- ОПР на Община Венец, разработен през 2006 г., се реализира при променени условия. Те влияят върху развитието на общината.
- Съществува необходимост от актуализиране на SWOT – анализа, тъй като динамиката на процесите влияе върху развитието и променя нуждите ;
- Налице е съотнесимост на визията, целите и приоритетите на ОПР с тези на ОСР на област Шумен и на РПР на Североизточен район
- Развитието на европейската политика за регионално развитие поставя нови цели и предизвикателства, изпълнението на които следва да намери място и в актуализирания ОПР

По отношение координацията на ОПР

- Органите за местно самоуправление в община Венец са ангажирани с изпълнението на целите и приоритетите на ОПР, върху тяхното изпълнение акцентира и Програмата за управление през мандат 2007-2011 г.
- Звеното за проекти успешно се справя с координирането на процесите по привличане и управление на безвъзмездни средства от СКФ;
- Системата за наблюдение и контрол не функционира съгласно разпоредбите на ЗРР и не позволява количественото и качествено измерване на резултатите за целите на мониторинга и оценката.

5. Препоръки:

По отношение изпълнението на ОПР:

- Необходимо е активизиране на дейностите и партньорствата в изпълнение на целите, насочени към „интегриране към областната система на пазара на труда и създаване и развитие на привлекателна за инвеститорите икономическа среда и бизнес климат»
- Въвеждането на система за наблюдение с индикатори ще позволи да се проследи изпълнението на приоритетите и целите, заложи в ОПР.
- Годишно планиране и отчитане изпълнението на ОПР е практика, която следва да се прилага съгласно изискванията на ЗРР

По отношение оценката на стратегията на ОПР:

- Необходима е актуализация на Общинския план за развитие с оглед на новите стратегически насоки на ЕС в областта на регионалната политика, европейската стратегия „Европа 2020” и Националната програма за реформи 2011-2015 г. .;
- Структурирането на ОПР следва да бъде съобразено с *„Методическите указания за актуализиране на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г. на МРРБ”* и с акцент върху прилагането на принципа на устойчиво интегрирано развитие, иновациите и интеграцията на глобалните проблеми по опазването на околната среда

По отношение координацията на ОПР:

- Да се разпише цялостна процедура, конкретизираща системата за координация на ОПР, съвместните действия с представителите на заинтересованите страни, включително за осигуряване на информация и публичност
- Съгласно чл. 13 ал. 1 т. 7 на ЗРР да се приеме Програма за реализация на общинския план за развитие с конкретни проекти за неговото изпълнение, съответните финансови ресурси и звената за изпълнение на проектите, а индикативната финансова таблица да е във взаимовръзка с общинския бюджет.

Приложения

Приложение 1	Фактори на промяната
Приложение 2	Съотносимост на цели и приоритети в стратегически документи на ЕС, Р България и Община Венец
Приложение 3	Съотносимост на визия, цели и приоритети - ОПР на Община Венец, ОСРР на Област Шумен и РПР на Североизточен район
Приложение 4	Примерни предложения за актуализиране на ОПР 2007 – 2013 на Община Венец с оглед на новите цели на „Европа 2020“
Приложение 5	Съпоставителен анализ на структурата на ОПР
Приложение 6	Финансово изпълнение на ОПР
Приложение 7	Матрица за измерване на напредъка
Приложение 8	Основни индикатори
Приложение 9	Динамика в SWOT – анализа
Приложение 10	Статистически анализ на анкета
Приложение 11	Матрица на индикативна финансова таблица
Приложение 12	Система за наблюдение и оценка на ОПР